GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunī 6 fior., pe trei lunī 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 francī.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţī.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorī nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 142. — *Joi, 27 Iunie, (9 Iuliu).* — 1885.

Braşovŭ, 26 Iunie (8 Iuliu) 1885.

Dorinţa cea mai fierbinte a adversarilorŭ noştri dela „Kolozsvári Közlöny," „Ellenzék" şi „Magyar Polgár" s'a împlinitŭ, mai curêndŭ chiar de cum s'au aşteptatŭ ei înşişī.

Juriulŭ pentru delictele de presă e strămutatŭ dela Sibiiu la Cluşiu.

Avemŭ cu-o ordonanţă ministerială mai multŭ, care ne dovedesce, că aşa este hotărîtŭ în sfatulŭ celorŭ ce conducŭ destinele statului ungarŭ, ca tóte sĕ se îndrepteze spre Cluşiu şi spre Budapesta.

Sibiiulŭ era odinióră reşedinţa guvernului şi a dietei ţĕrii Ardélului. Astăḍi nu mai e bunŭ nicī de reşedinţă a unei curţī cu juraţī.

Ce cumplitŭ s'au schimbatŭ vremurile şi ómenii!

Erī alaltaerī trăiamŭ încă în idea că şi noi Nemaghiarii tragemŭ ceva la cumpĕnă în acestŭ statŭ, eramŭ de credinţă, că şi noi ne putemŭ bucurá celŭ puţinŭ de libertatea individuală, ce-o garanteză constituţiunea tuturorŭ cetăţenilorŭ statului.

Amare ilusiunī!

Ordonanţa cea mai nouă a ministrului de justiţiă, prin care se strămută juriulŭ dela Sibiiu la Cluşiu, ni-o spune clarŭ şi limpede: *Sunte-ţī bunī numai sĕ fiţī judecaţī, dar n'aveţī destoinicia d'a fi şi judecătorī!*

De amŭ fi priviţī şi noi, Românii şi Saşii din Transilvania, ca cetăţenī egalī cu cetăţenii maghiarī, amŭ trebui sĕ ne bucurămŭ de aceleaşī drepturī şi de aceeaşī încredere ca şi aceştia.

Trebue însĕ că suntemŭ consideraţī numai de *cetăţenī de a doua mână*, de vreme ce ni se încarcă în spinare totŭ numai sarcinī şi îndatoririī, ér folósele şi drepturile îşī iau tóte drumulŭ spre Cluşiu şi Budapesta.

Ce ḍice ministrulŭ de justiţiă prin ordonanţa sa cătră juraţii saşī şi românī din Sibiiu?

N'am încredere în voi — le ḍice elŭ — nu ve ţinŭ destulŭ de destoinicī şi patrioticī, ca sĕ puteţī da şi mai departe verdictulŭ vostru în procesele de pressă ale foilorŭ române şi săsescī.

Şi ce ḍice ministrulŭ cătră juraţii ungurī din Cluşiu?

Am cea mai mare încredere în destoinicia şi patriotismulŭ vostru — le ḍice elŭ — de aceea vĕ dau pe mână pressa română şi săséscă din Ardélŭ convinsŭ fiindŭ, că verdictele vóstre vorŭ fi în totdéuna după pofta inimei nóstre.

Nu declară óre ministrulŭ ungurescŭ prin acésta pe cetăţenii din Sibiiu de cetăţenī de a doua mână, mai puţinŭ calificaţī şi îndreptăţiţī decâtŭ cetăţenii din Cluşiu?

Sĕ nu uitămŭ, că aici nu e vorba de anumite persóne, ci de poporaţiunea unui oraşŭ însemnatŭ şi de curentulŭ opiniunei publice într'o ţéră întrégă.

Ce au păcătuitŭ juraţii din Sibiiu?

Nu scimŭ sĕ se fi redicatŭ măcarŭ o singură voce din sînulŭ poporaţiunei nemaghiare din Transilvania în contra lorŭ, scimŭ însĕ că unii fanaticī din Cluşiu s'au jăluitŭ amarŭ la guvernulŭ ungurescŭ în contra acelorŭ juraţī din causă că au pronunţatŭ mai multe verdicte achitătóre. Nu-i importă pe aceştia décă ele au fostŭ pronunţate în tótă regula şi în cea mai bună consciinţă, destulŭ că nu le-au plăcutŭ lorŭ, carī îşī arógă dreptulŭ de a fi numai ei singurī judecătorii noştri.

Guvernulŭ, prin aceea că a cedatŭ pretensiunei fanaticilorŭ noştri adversarī strămutândŭ juriulŭ dela Sibiiu la Cluşiu, a voitŭ sĕ ne arate şi elŭ la rêndulŭ sĕu, că astăḍī numai Maghiarulŭ póte sĕ mai fie judecătorŭ în acéstă ţéră şi că ceilalţī cetăţenī din Ardélŭ, aprópe două milione, n'au aceeaşi îndreptăţire şi încredere înaintea stăpânirei, din care causă trebue sĕ sufere o micşorare a libertăţii lorŭ individuale, unŭ felŭ de *capitis diminutio* fiindŭ declaraţī incapabilī de a fi judecătorī în procesele de pressă.

Guvernulŭ prin strania mĕsură, despre care vorbimŭ, ni-a arătatŭ însĕ mai multŭ decâtŭ atâtŭ, a datŭ pe faţă, că între elŭ şi între Românii şi Saşii din Ardélŭ domnesce cea mai mare neîncredere.

Unde e neîncredere, acolo e şi nemulţumire. Mare nemulţămire trebue sĕ domnéscă între Românii şi Saşii transilvănenī, dacă guvernulŭ se folosesce de apucăturī, ca aceea cu strămutarea juriului, spre a da o lovitură libertăţii pressei lorŭ naţionale.

Se înşélă însĕ ministrulŭ de justiţiă dacă crede, că prin asemenī mĕsurī esceptionale se va puté goni nemulţămirea din ţéră.

Acésta nu se va puté gonì, decâtŭ numai după ce vorŭ fi delăturate tóte causele ei. Prin aceea însĕ, că la multele rele se va mai adauge unulŭ, deschiḍêndu-se o nouă campaniă în contra presei nóstre naţionale, nu se va îndreptá nimic, ci nemulţumirea va cresce.

Mĕsura ministrului de justiţiă cu privire la juriulŭ în afacerī de presă este luată în prejudiţiulŭ libertăţii şi a drepturilorŭ nóstre cetăţenescī, este luată în modŭ odiosŭ contra presei nóstre naţionale, este o mĕsură neprecaută şi nepolitică chiar din punctulŭ de vedere alŭ guvernului ungurescŭ.

De aceea trebue sĕ o desaprobămŭ cu tótă puterea convicţiunei nóstre, ca pe o mĕsură ce nu póte aduce nicī unŭ bine statului.

—o—

Convenţiunea comercială cu România.

Marţī în 7 Iuliu n., camera de comerţŭ şi industriă din Pesta 'şī-a ţinutŭ şedinţa plenară. Intre obiectele puse la ordinea ḍilei a fostŭ şi cestiunea reînoirii convenţiunii comerciale cu Romania.

Preşedintele br. Kochmeister arată că, după părerea esperţilorŭ, reînoirea tractatului cu România, sub órecare modalităţī, ar fi de doritŭ; presidiulŭ va pregăti unŭ memorandŭ, pe care îlŭ va supune ministrului sĕu unei nouĕ şedinţe plenare.

Membrulŭ camerei Iacob Weitzenfeld doresce, ca la o eventuală reînoire a convenţiunii cu România sĕ se desfiinţeze tóte ordinaţiunile, ce suntŭ în putere cu privire la şederea streinilorŭ în România, prin care supuşii altorŭ state nu se bucură de aceleaşī drepturī cu Românii. De órece în România trăescŭ peste 100,000 de supuşī austro-ungarī, carī suterŭ sub aceste dispoziţiunī, trebue sĕ se ţină sémă de aceea, ca libera migraţiune — fără deosebire de religiune — sĕ li se asigure. După părerea vorbitorului, celŭ mai bunŭ lucru ar fi crearea unui tarifŭ autonomŭ, dar o propunere în acestŭ sensŭ nu face, ci acceptéză declarările esperţilorŭ, deşi elŭ e convinsŭ, că Ungaria nu va fi în stare sĕ încheiă cu România unŭ tractatŭ, care va folosi comerţului şi industriei ungurescī.

Membrulŭ camerei Moriz Wahrmann e de părere, că sĕ se încheiă unŭ tractatŭ cu România, dacă succede a obţiné condiţiunī favorabile, care sĕ asigure interesele comerţului şi industriei nóstre şi dacă dorinţele esprimate de Weitzenfeld, cu privire la egala îndreptăţire a supuşilorŭ austro-ungarī cu Românii, se aducŭ la valóre în tractatulŭ ce s'ar încheia.

Adunarea a luatŭ o hotărîre în sensulŭ esprimărilorŭ lui Weitzenfeld şi Wahrmann, precum şi d'a se supune memorandulŭ ce se va îmâna ministrului, unei şedinţe plenare a camerei.

Mai interesantŭ este raportulŭ camerei de comerţŭ şi industriă din Cincī-biserici. Mai ântêiŭ constată, că în cerculŭ acestei camere în timpulŭ de faţă nu se află nicī unŭ întreprinḍĕtorŭ, industriaşŭ séu comerciantŭ, care sĕ aibă vr'o afacere cu România. Şi nicī nu e cu putinţă acésta în împregiurările esistente.

Inainte de tóte Românii, conduşī de ură naţională şi de duşmăniă politică în contra Ungariei, punŭ nisuinţelorŭ nóstre astfelŭ de pedecī, încâtŭ nu se póte obţiné unŭ esportŭ care sĕ se renteze. Comerţulŭ nostru în România — ḍice raportulŭ — e în scădere, deşi suntŭ 106,000 supuşī austro-ungarī în România, pe când ceilalţī supuşī streinī sunt în numĕrŭ fórte micŭ dar favorisaţī de Românī. Englesii şi Grecii mai alesŭ au pieţele de cereale în mâna lorŭ; ba Englesii au în mânile lorŭ cele mai multe case de bancă, domineză piaţa de cărbunī şi coloniale şi au o posiţiune tare prin „The Sulina Elevators Company limited", întemeiată cu unŭ capitalŭ pe acţii de 1 milionŭ mărcī; au agenţii de navigaţiune şi importă cele mai multe maşine şi mărfurī de lână. Totŭ aşa de favorisaţī suntŭ Germanii şi Francesii. Din contră Ungaria n'are în România nicī o întreprindere cu capitalurī marī, esportulŭ nu e cum ar trebuì în comparaţiă cu trebuinţele ţĕrii în articole de industriă etc. Convenţiunea cu România nu ne-a servitŭ spre nicī unŭ folosŭ. Arbitrarietatea României s'a manifestatŭ totdéuna în contra monarchiei nóstre — continuă raportulŭ, care condamnă contribuţia patentelorŭ în România, purtarea funcţionarilorŭ vamalī, precum şi faptulŭ că fiorinulŭ e socotitŭ de autorităţī pe 2 fr. 30 c., ér nu pe 3 francī; ḍice mai departe că cu debitorii românī e cu neputinţă sĕ obţii o învoială cavaleréscă. Raportulŭ conchide, că după părerea camerei nu e de doritŭ reînoirea convenţiunii comerciale, deórece esportulŭ Austro-Ungariei, şi anume alŭ Ungariei nu se află pe tréptа dorită.

—o—

SCIRILE ḌILEI.

In 18, 21 şi 22 Iunie s'a ţinutŭ esamenulŭ oralŭ de maturitate la gimnasiulŭ şi şcóla comercială română din Braşovŭ. Din 20 şcolarī — la gimnasiu — s'au declaratŭ maturī 16: Gheorghe I. Bogdanŭ, Virgiliu Berarŭ, Leonte Moldovanŭ, Ionŭ Haller, Ionŭ Coleşŭ, Alecsandru Baboianŭ, Zaharia Panţu, Gheorghe Teclu, Ionŭ Teculescu, Ionŭ Petricŭ, Nicolae Puşcarŭ, Gheorghe Sima, Aurelŭ Tincu, Ionŭ Prişcu, Valeriu Perşenarŭ şi Nicolae Stăncioiu; 3 inşī nu au fostŭ admişī, ér unulŭ a fostŭ respinsŭ până la tómnă; la şcóla comercială s'au declaratŭ maturī toţī 8: Aron Moşoiu, Victorŭ Jaja, Gheorghe Frigătorŭ, Dominicŭ Raţŭ, Moritz Stambler, Dumitru Popŭ, Nicolae Bobeşŭ şi Oncioiu Iosif.

—0—

Mareşalulŭ Curţii M Sale împĕrătesei-regine br. Franciscŭ Nopcsa s'a făcutŭ membru fundatorŭ alŭ reuniunei de maghiarisare din Cluşiu cu 200 fl.

—0—

Mauriciu Iókai a publicatŭ în »Nemzet« următorulŭ apelŭ în favórea reuniunei ardelene de maghiarisare: „E legionŭ numĕrulŭ acelora, carī cerŭ dela mine autografe pe séma colecţiunilcrŭ lorŭ. Am destule şi dau bucurosŭ, dar nu de geaba. Cine trimite la redacţiunea ḍiarului „Nemzet" pe séma reuniunii culturale ardelene orī şi ce sumă, care însĕ nu póte sĕ fie mai mică decâtŭ de 2 fl., va primi din manuscrisele mele o foiţă întrégă cu subscrierea mea. Banii încasaţī se vorŭ publica şi se vorŭ trimite în tótă luna reuniunii culturale ardelene. Mauriciu Iókai."

—0—

In ţinutulŭ Aiudului lipsa de nutreţŭ pentru vite e atâtŭ de mare, încâtŭ ómenii caută sĕ scape de ele

vênḑêndu-le, dar n'are cine sĕ le cumpere. Despre unŭ mare proprietarŭ se ḑice, că'şĭ taiă unulŭ după altulŭ boii, ca sĕ dea muncitorilorŭ sĕi de mâncare.

—0—

In mai multe comune din Ţéra Bârsei mai bântuie încă bóla de gură şi de unghii printre vite, şi în unele părţi şi imflamaţia de splină. In Bodŭ peste 12 vite s'au aflatŭ că suferŭ de acéstă bólă.

—0—

Ni se scrie din Ileni cu data 6 Iuliu n.: »In comuna Ilenĭ, comitatulŭ Făgăraşului, în 4 Iuliu pe la 12 óre noptea a isbucnitŭ unŭ incendiu, care a prefăcutŭ în cenuşe mai multe şurĭ şi grajdurĭ; în unulŭ din acestea a arsŭ şi o vacă, pe care vrêndŭ sĕ o scótă afară o femeiă a întratŭ în grajdŭ, însĕ fiind legată vaca nu o a pututŭ scóte. Până sĕ iasă afară femeia a împresurat'o foculŭ şi de abia a aflatŭ uşa grajdului; prin focŭ eşindŭ afară i-a arsŭ o parte de obrazŭ şi o mână. Dintre nenorociţĭ numai doi au fostŭ asiguraţĭ şi aceia pre sume micĭ. Paguba se urcă la 700 fl. Ar fi de recomandatŭ, ca toţĭ ţĕranii sĕ se asigureze în contra focului.« — R.

—0—

In Zimong din Croaţia a fostŭ o demonstraţiune antimaghiară. O cétă din poporŭ a spartŭ tóte ferestrele hotelului »Europa,« fiindcă proprietarulŭ pusese firma unguréscă: »Europa szálló.«

—0—

Poliţia din Viena publică următórele: Unŭ pachetŭ postalŭ espedatŭ din Bucurescĭ la Viena în 7 Februariu 1885 a dispărutŭ pe teritoriulŭ unguerscŭ. Pachetulŭ conţinea 12 scrisurĭ de ale creditului funciarŭ ruralŭ românŭ à 1000 francĭ, Nr. 17.734, 20.796 până la 20.800 incl., 20.855 până la 20.870 incl., cu cupónele dela 1 Iuliu 1885; apoi 29 losurĭ genovese Nr. 13.275, 15.406, 15.490, 18.201, 18.904, 18.962 (tasŭ cu 65 de fl.) 19.241, 19.476, 19.531, 19.540, 19.900, 20.013, 20.461, 20.820, 21.078, 21.244, 21.526, 21.560, 21.981. 23.102, 23.321, 25.135, 26.003, 29 242, 36.559, 44.997, 46.661 şi 57.917.

—0—

La tragerea dela 15 Iuniu n. a losurilorŭ de Buda câştigulŭ principalŭ de 20,000 fl. l'a făcutŭ losulŭ Nr. 22.533, care nu s'a ridicatŭ până acuma. Avisŭ celorŭ ce au acestŭ losŭ.

—0—

Prin unele cercurĭ politice circulă sgomotulŭ, scrie »Românulŭ,« că guvernulŭ nu pare dispusŭ a grăbi reînoirea convenţiunii comerciale cu Austro-Ungaria. Elŭ ar voi ca, celŭ puţinŭ pentru unŭ anŭ, sĕ se aplice şi acestei puterĭ tarifulŭ generalŭ.

—0—

Regele României a primitŭ din partea Ducelui de Saxa Altenburg o scrisóre, prin care îĭ face cunoscutŭ căsătoria vĕrului sĕu Principelui Albert de Saxa Altenburg, duce de Saxonia, cu Principesa Maria, vĕduva Principelui Enric alŭ Ţĕrilor-de-josŭ, fiica Principelui Friederic Carol Nicolae alŭ Prusiei.

—0—

Joi în sĕptĕmâna trecută, la órele 6, s'a ţinutŭ în grădina Cismigiului din Bucurescĭ esamenulŭ de gimnastică şi instrucţiă militară alŭ elevilorŭ scólelorŭ primare din Capitală, scrie »Voinţa Naţională.« Au asistatŭ la acestŭ esamenŭ din partea ministerului instrucţiunei publice d. Sp. Haret, directorulŭ generalŭ alŭ ministerului, şi d. V. Şaicaru, membru în consiliulŭ permanentŭ alŭ instrucţiunei, din partea ministerului de ésbóiu d. maiorŭ Veropolu şi din partea comunei d.
r
căpitanŭ Georgescu Năsturelŭ. Grădina era plină de lume. Elevii în numĕrŭ de aprópe 400, cei mai mulţĭ îmbrăcaţĭ în uniformă de Curcanĭ, au făcutŭ cu multă precisiune diferite esercitiurĭ militare de gimnastică corporală şi au rĕspunsŭ la cestiunile de instrucţiă militară cu multă esactitate, ceea ce face onóre neobositului lorŭ instructorŭ militarŭ, d. sergentŭ adjutantŭ C. Demetrescu. După terminarea esamenului, miculŭ batalionŭ scolarŭ cu drapelulŭ oferitŭ de d. A. Stolojanu, ministru alŭ domenielorŭ, a defilatŭ, cu musica în capŭ, pe dinaintea comisiunei esaminatóre şi s'a îndreptatŭ spre Bulevardŭ, unde s'a opritŭ în dreptulŭ statuei lui Mihaiu Vitézulŭ.

—0—

Tribunalulŭ de comerciu din Bucurescĭ a declaratŭ în stare de falimentŭ pe d-na **Paul**, proprietara prăvăliei »La Compagnie Roumaine« din Bucurescĭ, şi a dispusŭ sigilarea magasinului şi arestarea d-nei Paul la locuinţa ei. De asemenea au fostŭ declaraţĭ în stare de falimentŭ fraţii **Creţoiu**, băcanĭ-toptangii din strada Gabrovenĭ.

—0—

Direcţiunea poştelorŭ şi telegrafelorŭ din România a luatŭ disposiţiunĭ, ca telegrafistele sĕ pórte, în timpulŭ serviciului, îmbrăcăminte uniformă şi câtŭ se póte de simplă.

—0—

»L'Indépendance Roumaine« primesce din Paris scirea, că s'a regăsitŭ averea rĕposatului prinţŭ Mihail Sturza, avere care s'ar urca la suma de 400 milióne. Averea acésta fusese aşeḑată de prinţŭ în numele prinţesei, în nisce ocne de cărbunĭ din Englitera. Prinţulŭ Gr. Sturza, fiulŭ prinţului Mihailŭ, aflândŭ despre afacere, s'a dusŭ în Englitera cu advocatulŭ d-sale d. Nicu Aslan, şi după ce a promisŭ provisiunĭ bune la mai mulţĭ ómenĭ de afacerĭ, aceştia l'au pusŭ pe urma averei. Prinţulŭ Gr. Sturza a promisŭ 20 la sută acelora, carĭ l'au ajutatŭ sĕ găsĕscă averea tatălui d-sale, de care prinţesa voia sĕ-lŭ demoştenéscă. Moştenitorii Sturza oferă deja 100 milióne prinţului Grigore, ca sĕ renunţe la orĭ ce alte pretenţiunĭ.

—○—

Unŭ procesŭ criminalŭ în Deva.

Deva, 4 Iuliu n. 1885.

Inaintea tribunalului reg. din locŭ, s'a pertractatŭ ḑilele acestea unŭ procesŭ criminalŭ, interesantŭ şi instructivŭ din multe puncte de vedere.

Pertractarea s'a începutŭ Marţĭ, la 30 Iuniu, şi a duratŭ până Joi, la 2 Iuliu, după améḑĭ. Au fostŭ acusaţĭ 13 inşĭ, dintre carĭ s'au presentatŭ numai 10. Au mai fostŭ citaţĭ, parte ca daunaţĭ, parte ca martorĭ, 60 de persóne. Faptele condamnabile s'au sĕvĕrşitŭ în părţile fostului districtŭ alŭ Zarandului.

Tribunalulŭ a fostŭ compusŭ din: Ioanŭ Moţu, jude reg. de tribunalŭ, ca preşedintele pertractării finale, — Iosifŭ P. Gerendi, jude de tribunalŭ, şi Alesiu Boros, jude la judecătoria din Deva, ca votanţĭ, N. Herszényi ca notarŭ. Ca acusatorŭ publicŭ a fostŭ N. Solyom, subprocurorŭ reg.

Primulŭ şi principalulŭ acusatŭ a fostŭ: Emeric Baternai, adjunctŭ notarialŭ, unŭ tênĕrŭ de vre-o 24—25 de anĭ, fiulŭ notarului suspendatŭ Atila Baternai, de la Cristiorŭ, de lângă Bradŭ. Acestŭ acusatŭ este bine desvoltatŭ, robustŭ, cu o privire sĕlbatică, barba roşietică şi cu unŭ aerŭ îndrĕsneţŭ şi nepăsătorŭ. Alŭ doilea acusatŭ a fostŭ unŭ jude comunalŭ, ér ceilalţĭ nesce ţĕranĭ românĭ din părţile Zarandului.

Primulŭ acusatŭ a fostŭ pusŭ în stare de acusare pentru crima de omorŭ, sĕvĕrşitŭ cu voinţă (§ 279 şi 289 din cod. gen.), pentru crima de vătĕmare grea trupéscă (§ 301 din cod. pen.) pentru crima de escrocheriă séu plăsmuire (§ 350 şi 353 ali. 2 cod. pen.), apoi pentru alte crime şi delicte precum: abusŭ de oficiu (în trei rêndurĭ), calumniă (§ 258 cod. pen.) contra preşedintelui de tribunalŭ F. Solyom Fekete, pentru atacarea persónelorŭ şi averilorŭ private (§ 418 cod. pen.), pentru escrocheriă séu plăsmuire (§ 350 şi 353 alin. 2 din cod. pen.), vătĕmare trupéscă şi de onóre ş. a. Alŭ doilea acusatŭ a fostŭ pusŭ în stare de acusare pentru crima de escrocheriă séu de plăsmuire, ér ceilalţĭ acusaţĭ pentru delicte deosebite.

Inainte de tóte s'a constatatŭ numĕrulŭ celorŭ presenţĭ, apoi s'au cetitŭ actulŭ de acusaţiune şi motivele pe care se baséză. In două ḑile s'au ascultatŭ dăunaţii şi martorii şi abia a treia ḑi s'au ţinutŭ pledările şi s'a pronunţatŭ sentinţa. Procedura de documentare a decursŭ încetŭ, pentru că martorilorŭ li-s'au pusŭ fórte multe întrebărĭ cu şi fără cale.

Din tótă pertractarea însĕ, ascultarea martorilorŭ a fostŭ cea mai interesantă şi instructivă. Fórte arareorĭ tirănia modernă s'a întipăritŭ atâtŭ de viu, ca tocmai la acéstă pertractare finală. Urmările crescerei rătăcite şi condamnabile, fudulia familiară şi naţională, — abusurile de puterea oficială şi de încrederea publică, pofta de rĕsbunare şi de câştigŭ nemeritatŭ, încrederea vană şi îmbuibătura, tirănia şi pofta de a face rĕu acelora după urma cărora trăiescĭ, dér mai alesŭ ura naţională de multŭ nu s'a doveditŭ atâtŭ de eclatantŭ, ca tocmai la acéstă pertractare.

Fasiunea martorilorŭ dată sub jurământŭ ne arată evidentŭ, la câtă tiranisare şi nedreptate a fostŭ şi este supusă poporaţiunea română din părţile fostului districtŭ alŭ Zarandului. Cum nisce ómenĭ fără crescere, fără studiu, fără nicĭ o avere, fără frică de Dumneḑeu şi lege, lipsiţĭ de orĭce simţŭ omenescŭ, tiraniséză, despóiă şi maltratéză ḑi şi nópte pe pacinicii cetăţenĭ, fără controlă şi fără ca autorităţile competente sĕ ia mĕsurĭ cuviinciόse la timpŭ. Am mai esperiatŭ la acéstă pertractare, câtŭ de marĭ suntŭ suferinţele poporului românŭ şi câtŭ este şi póte fi elŭ de îndelungŭ răbdătorŭ, faţă cu aceia pe carĭ elŭ îi susţine şi îi scutesce şi cărora, în locŭ de rĕu, le rĕsplătesce cu bine séu cu bună voinţă, -- şi totuşĭ elŭ este celŭ osânditŭ, celŭ desconsideratŭ şi în vecĭ persecutatŭ. Dér sĕ vedemŭ câte-va scene din acestŭ procesŭ criminalŭ. (Va urma.)

—○—

„Cultur-egylet“ în Blaşiu.

Blaşiu 5 Iuliu n.

Domnulŭ corespondentŭ »Brutus« din Blaşiu şi-a fostŭ esprimatŭ mirarea, că cum de în Blaşiu Maghiarii n'au fundatŭ încă o filială a faimosului »Cultur egylet«. Cu acéstă ocasiune viu a vĕ face cunoscutŭ, că Joi în 9 st. n. se va ţiné aicĭ o şedinţă pentru constituirea unei asemenea filiale după care va urma banchetŭ. Membrii, respective invitaţii suntŭ toţĭ Ungurĭ cu puţine escepţiunĭ de Jidovĭ, Armenĭ şi alţĭ afinĭ de ai lorŭ şi o óiă perdută, unŭ Românŭ făcutŭ membru şi elŭ prin ademenirile pintenaţilorŭ.

Aci vĕ alăturŭ copia unei invitaţiunĭ unguresci din cele ce s'au pusŭ în circulaţiune.

Din acéstă invitaţiune veţĭ vedé, că comitetulŭ esecutivŭ alŭ Kultur-egyletului din comitatulŭ Albei inferióre a împuternicitŭ pe d. Zejkfalvi Zejk Iozsef de-a înfiinţa o filială în Blaşiu. Veţĭ vedé mai departe, că afacerea constituirei unei asemenĭ filiale este declarată de cesti-

---

FOILETONŬ.

Esteriorulŭ bărbaţilorŭ marĭ.

(După Dr. P. R.)

Este de unŭ deosebitŭ interesŭ, nu numai pentru aderentulŭ unui mare bărbatŭ de statŭ séu pentru şcolarulŭ unui renumitŭ învĕţatŭ séu pentru adoratorulŭ unui scriitorŭ, poetŭ séu componistŭ escelentŭ, ci în generalŭ pentru orĭ şi care omŭ cultŭ, a avea o imagine clară despre esteriorulŭ bărbaţilorŭ marĭ din trecutŭ şi presentŭ. Bogatulŭ, care se interesézã de arte şi sciinţe, îşĭ împodobesce păreţii odăii sale cu tablourĭ şi îşĭ umple albumulŭ cu fotografiile bărbaţilorŭ însemnaţĭ; însĕ statuele şi tablourile ca producte ale artiştilorŭ, mai multŭ séu mai puţinŭ abilĭ, în cea mai mare parte, chiarŭ dacă nu suntŭ numai producte ale fantasiei, ci autentice, nu presentă o copiă fidelă a esteriorului, căcĭ suntŭ idealisate cu scopulŭ de a înfăţişa prin corpŭ »interpretulŭ sufletului« şi a marca însemnătatea spirituală a bărbatului şi prin esteriorŭ. In cele următóre vomŭ încerca a presenta nişce tablourĭ fidele a câtorva bărbaţĭ marĭ pe basa biografilorŭ demnĭ de creḑĕmêntŭ, carĭ n'au fostŭ predominaţĭ de intenţiunea de a idealisa.

Kant ḑice într'unŭ locŭ în Antropologia sa: „Când cetimŭ séu auḑimŭ povestindu-se vieţele şi faptele unui bărbatŭ, care prin talentulŭ, meritulŭ séu rangulŭ sĕu a devenitŭ mare, de comunŭ suntemŭ îndemnaţĭ a ne închipui în imaginaţiunea nóstră o statură respectabilă; ér din contră, când cetimŭ despre viéţa unui bărbatŭ delicatŭ şi blândŭ în caracterulŭ sĕu, ne închipuimŭ o statură mică şi flexibilă. Nu numai ţĕranulŭ, ci şi unŭ omŭ destulŭ de cunoscutŭ cu lumea se simte strĕinŭ, când i se presentéză eroulŭ, — pe care elŭ şi'lŭ închipuia ca pe unŭ omŭ mititelŭ, — înaltŭ şi robustŭ.“

Este într'adevĕrŭ lucru remarcabilŭ: Mulţĭ bărbaţĭ, carĭ au escelatŭ cu spiritulŭ lorŭ, póte maioritatea, au fostŭ micĭ la corpŭ séu numai de statură mijlocié. Sĕ ne gândimŭ numai la Cromvell, Frideric celŭ Mare, Napoleon I! Prinţulŭ Eugeniu de Savoia, nobilulŭ cavalerŭ, a fostŭ, precum se şcie, micŭ şi slabŭ, cu esteriorulŭ lui nu impunea de locŭ. Mareşalulŭ de Luxemburg avea unŭ corpŭ slăbănogŭ şi incovăiatŭ. Moreau de Tours ḑice, că toţĭ copii principelui Condé au fostŭ apróape piticĭ, şi că renumitulŭ comandantŭ ar fi ḑisŭ: dacă némulŭ meu va merge totŭ aşa, în curêndŭ nu va mai fi nimicŭ de elŭ. Agesilau, unulŭ din cei mai însemnaţĭ comandanţĭ din anticitate a fostŭ micŭ de statură, nedesvoltatŭ şi ologŭ.

Cei mai renumiţĭ filosofi, Aristotele şi Kant, au fostŭ micĭ la corpŭ, Spinoza şi Leibnitz încă n'au avutŭ o statură mare. Chrysipp, unŭ scriitorŭ fórte productivŭ şi alŭ doilea întemeiătorŭ alŭ şcólei stoice — despre care se ḑicea că sĕ nu fi fostŭ elŭ, nu esista, — a fostŭ unŭ bărbăţelŭ mititelŭ, a cărui statuă în Kerameikos mai nu se vede când stă unŭ calŭ lângă ea, de aceea inimiculŭ declaratŭ alŭ doctrinei sale Carneade îlŭ numia „Krypsippos.“ Moise Mendelsohn căpĕtă ca copilŭ prin diliginţa şi încordarea lui spirituală exagerată o bólă de nervĭ, care avù de urmare strîmbarea colónei vertebrale şi suferinţe continue. Despre Iónŭ Gottlieb Fichte ḑice fiulŭ sĕu I. H. Fichte: „Micŭ, dar de unŭ fisicŭ putenicŭ şi formatŭ, avea multŭ sânge şi muşchĭ puternicĭ; corpulŭ sĕu se pare, că din causa împregiurărilorŭ nefavorabile din tinereţe a fostŭ împedecatŭ în desvoltarea sa.“ Hegel era gheboşŭ; munca spirituală neîntreruptă anĭ întregĭ i-a încreţitŭ fruntea şi obrazulŭ, trăsurile lui se păreau bĕtrâne şi veştejite. Filosofii Schopenhauer, Lotze, Schleiermacher, filologulŭ Ritschl şi alţii nu erau marĭ la statură.

Mama marelui matematicŭ Newton, după cum ḑice biografulŭ lui, Brewster, l'a născutŭ pe Newton înainte de vreme. Copilulŭ era de o micime neobicĭnuită şi cu o structură atâtŭ de slabă, încâtŭ două femei, carĭ aveau sĕ îngrijéscă de elŭ ca sĕ mai prinḑă putere, credeau că are sĕ móră. Newton a povestitŭ d-lui Conduit, că elŭ a auḑitŭ dela mamă-sa, că când s'a născutŭ a fostŭ atâtŭ de micŭ, încâtŭ putea încăpea într'unŭ

une de viață și mare gravitate. Invitațiunile, ce suntŭ subscrise de Finna Istvan și pórtă data de 2 Iuliu se facŭ pe ḑiua de 9 Iuliu la órele 9 ante-meridiane în sala de așteptare a gărei dela Blașiu. După adunare va fi banchetŭ în birtulŭ de aici.

Vederamo! **Scipio.**

——o——

Deșiu, Iuniu 1885.

Domnule Redactorŭ! O administrațiă mai destrăbălată decâtŭ a nóstră nu se póte găsi pe fața pămêntului. S'au creatŭ și se creéză atâtea posturĭ de funcționarĭ de tótă specia, încâtŭ finanțele statului se vorŭ ruina totalŭ, ér urmarea va fi unŭ proletariatŭ cumplitŭ.

Intre altele s'au creatŭ posturĭ de inspectorĭ silvanalĭ cu salarie grase de câte 1200 fl. S'a impusŭ comunelorŭ, comunitățilorŭ bisericescĭ și scolare, carĭ posedŭ câteva jugĕre de pădure sĕ solvéscă 200—300 fl. ca salarŭ unui pădurarŭ și nu este destulŭ că acesta trage salarŭ atâtŭ de mare, ci se lasă comunitățile în prada lăcomiei acestorŭ ómenĭ, dintre carĭ mulțĭ fără de sufletŭ și consciință. Étă esemple:

In ḑilele trecute unŭ candidatŭ de advocatŭ disputá cu unŭ inspectorŭ silvanalŭ. Focul disputei mĕ făcŭ sĕ întrebŭ pre candidatulŭ de advocatŭ, ce este obiectulŭ convorbirei lorŭ. Atuncĭ acesta îmĭ enară, cum inspectorulŭ silvanalŭ a pedepsitŭ pre unŭ bietŭ omŭ pentru unŭ bâțŭ de lemnŭ tăiatŭ din pădure cu 150 fl. și cum i este închisă calea de a'șĭ puté afla mântuire, fiind forulŭ I de judecare însușĭ inspectorulŭ, éră alŭ II forŭ fiindŭ compusŭ érășĭ din inspectorulŭ și din comitetulŭ centralŭ comitatensŭ.

Unulŭ din aceștĭ inspectorĭ necontrolațĭ de nimene, umblă prin comunele învecinate cu Deșiulŭ, centrulŭ administrațiunei comitatense, întimidéză pre judele comunalŭ, pre curatorulŭ bisericescŭ, sĕ-i dea contractŭ pentru o sumă anumită, cine scie pentru ce secăturĭ de planurĭ, ce afirmă că are sĕ facă. Dupĕ informațiunile luate, acestŭ inspectorŭ silvanalŭ contra legei poftesce dela comune plată pentru facerea planului de tăiatŭ parulŭ pădurei și anume sub pretestulŭ meschinŭ, că trebue sĕ mĕsure pădurea din nou, căcĭ mĕsurarea făcută cu ocasiunea segregărei a fostŭ superficială. Și așa papă totŭ venitulŭ, ce l'ar aduce pre lângă dările cele grele bietului proprietarŭ pădurile proprii. Astfelŭ de contracte încheiă inspectorulŭ cu fiăcare comună și étă-lŭ că 'șĭ face veniturĭ din spinarea bietului poporŭ. Și lucru de mirare, abusulŭ ce 'lŭ face nu-i vĕḑutŭ de nimene. Ochii administrațiunei stau închișĭ față de asemenĭ fapte sĕvêrșite de inspectorĭ, cu fórte puțină escepțiune, maghiarĭ séu maghiarisațĭ.

Insĕ prin aceste statulŭ, în alŭ cărui nume se comitŭ astfelŭ de abusurĭ, îșĭ pierde totŭ mai multŭ din autoritatea sa și sĕmênța anarchiei prinde rădăcinĭ cu multă ușurință.

Abusŭ ne mai pomenitŭ se face cu împărțirea drumurilorŭ comitatense și cu modulŭ de luare în sémă a grămeḑilorŭ (movilelorŭ) de piatră Cei mai mulțĭ sătenĭ plătescŭ cu banĭ partea lorŭ din drumŭ; aceștia rĕmênŭ scutițĭ, însĕ partea ce avéu sĕ o facă ei, se pune în sarcina celorŭ cari nu au solvitŭ nimica. Sute de aceștĭ nedreptățițĭ au venitŭ la Deșiu sĕ 'șĭ caute dreptulŭ, déră câțĭ vorŭ fi aceia, carĭ au renunțatŭ de a'șĭ mai face spese zadarnice!

Ce durere trebue sĕ simță astăḑĭ Românulŭ de inimă, când aude pre poporulŭ de rêndŭ ḑicêndŭ cu oftare: Amŭ ajunsŭ acolo, că astăḑĭ domnii noștri de Românĭ, carĭ ni-arŭ sci da învĕțăturĭ în nĕcazurile nóstre, — nu mai cutéză...

La alegerile de juḑĭ comunalĭ rareorĭ se întêmplă alegerĭ, cele mai multe acte de alegerĭ suntŭ impunerĭ din partea solgăbirĕului. Așa s'a întêmplatŭ mai deunăḑĭ în comuna Poiana Ciceului, că pre când poporulŭ era adunatŭ la casa comunală pentru alegerea judelui, solgăbirĕulŭ dete afară din casă pre poporŭ, carele protestă contra candidărei unuia, pre carele îlŭ voia solgăbirĕulŭ. Și astfelŭ solgăbirĕulŭ numì, fără concursulŭ poporului și chiarŭ contra espresei lui dorințe, jude comunalŭ pre individulŭ, pre carele poporulŭ nu-lŭ voiá fiindŭ compromisŭ cu defraudărĭ. Recursulŭ înaintatŭ de poporŭ nu se mai resolvéză.

Câte și mai câte de aceste se întêmplă fără de a veni la cunoscința publicului celui mare, căcĭ cei mai slabĭ îșĭ pierdŭ curagiulŭ și află mai consultŭ a se pitulá, decâtŭ a'șĭ mai ațițá ura și mânia celorŭ dela putere asupră-le.

Până când va dura acéstă epocă demoralisătóre, care slăbesce Statulŭ? Furia maghiarisărei i-a orbitŭ întru atâta, încâtŭ nu vĕdŭ că cu modulŭ acesta ne slăbescŭ pre noi, dară se ducŭ și ei la peire.

Furius Camillus.

——o——

SOCIETATEA „TRANSILVANIA“

Acéstă societate avêndŭ vacantŭ unŭ stipendiu în sumă de una-mie-șése-sute lei anualŭ, cu începere dela 1 Octomvre 1885 înainte, se aduce la cunoscința doritorilorŭ d'a-lŭ obținé, că se publică concursŭ pentru ocuparea lui.

Acestŭ stipendiu este destinatŭ pentru studiulŭ medicinei la universitatea din Viena. Suntŭ admișĭ la concursŭ numai tinerĭ românĭ din țĕrile de peste Carpațĭ.

Doritorii d'a-lŭ ocupa vorŭ înainta cererile lor înscrisŭ, cătră »comitetulŭ societății Transilvania, în Bucuresci, strada Plantelorŭ No. 24«, celŭ multŭ până la 1 Septemvre stilŭ nou a. c., și le vorŭ însoți de următórele acte:

1. Certificatŭ de botezŭ; 2. Certificatŭ că a terminatŭ liceulŭ și că a depusŭ bacalaureatulŭ (maturitatea); 3. Certificatŭ de paupertate; 4. Sĕ ia îndatorirea a se conforma dorinții esprimată prin art. 4 din statute, d'a 'șĭ aplica cunoscințele în partea locului, și în fine a 5-a Sĕ 'șĭ ia îndatorirea ca în termenii prevĕḑuțĭ în programa facultății de medicină sĕ 'șĭ facă neapĕratŭ esamenile. Neîndeplinirea acestei îndatorirĭ atrage dupe sine pierderea stipendiului.

Potŭ concura atâtŭ studenți începĕtorĭ câtŭ și cei mai înaintațĭ în studiulŭ medicinei.

NB. Onor. redacțiunĭ ale ḑiarelorŭ române, cu deosebire cele de peste Carpațĭ, suntŭ rugate sĕ binevoiéscă a reproduce presenta publicațiune de concursŭ.

Președintele societății: **Gener. G. Adrianu.**

Secretarŭ: *D. Precup.*

——o——

DIVERSE.

Directorŭ de teatru arestatŭ. — »Lupta« din Iașĭ relatéză următórele: De cât-va timpŭ o trupă dramatică israelită dedea representațiunĭ în orașulŭ Iașĭ la Pomu-Verde. Ḑilele de spectacolŭ și mai cu sémă Sâmbetele o afluență considerabilă se vedea în acea grădină. Era și pentru ce. Directorulŭ trupei numitŭ Horovitz cumula funcțiunile de actorŭ, directorŭ, traducĕtorŭ, compositorŭ și autorŭ. Intregŭ repertorulŭ dramaticŭ francesŭ și germanŭ era prefăcutŭ sub mâna abilă a lui Horovitz în piese de teatru ovreescŭ; totulŭ se juca la Pomu-Verde sub numirĭ schimbate, stâlcite, cu scene transformate, încâtŭ dacă autorii originarĭ arŭ fi vĕḑutŭ și auḑitŭ piesele lorŭ, s'arŭ fi cutremuratŭ de grózĕ. Horovitz dădea publicului spectacolŭ destulŭ și prea destulŭ pentru banii încasațĭ. Unele piese s'au ridicatŭ până la 10 acte și 20 tablourĭ, jucându-se până pela 2 despre ḑiuă și continuândŭ și séra următóre ca tragediile grece séu trilogiile lui Wagner. In totŭ casulŭ la Pomu-Verde nu s'a vĕḑutŭ piesă cu mai puținŭ de 14 tablourĭ. In plină prosperitate și în mijloculŭ vuetului voiosŭ ce se continuá până în adânculŭ nopții, fericitulŭ Horovitz a trebuitŭ totușĭ sĕ-șĭ vĕḑă nenorocirea. In o bună diminéță, parchetulŭ de Iașĭ primì hârtii în regulă din Pesta, din care resultă, că iscusitulŭ directorŭ, în trecerea lui cu trupa în capitala Ungariei, ar fi luatŭ o garanție de vre-o 1500 florinĭ dela cineva și că ar fi părăsitŭ acelŭ orașŭ uitândŭ sĕ dea garanția înapoi. Cu alte cuvinte era înculpatŭ de unŭ abuzŭ de încredere. Poliția a pusŭ mâna pe elŭ și pe câtŭ am aflatŭ se facŭ formalitățile de extradare. Unŭ glumețŭ calamburistŭ ḑicea, apropo de arestarea lui Horovitz pentru istorióra din Peșta: »Bietului Horovitz i-a mersŭ fórte bine câtŭ timpŭ a făcutŭ numai drame; o singură comediă a făcutŭ și elŭ în viéța sa la Peșta și a și pățit'o.«

***

Copilŭ monstru. — In ḑiua de 4 Iuniu curentŭ, o femeiă din comuna Dudu, județulŭ Oltŭ, a născutŭ unŭ copilŭ diformŭ, lipsindu-i cerulŭ gurei, cu botulŭ ca de câne, gura sub bărbiă, tăiată la o parte până la urechea stângă, gingia d'asupra eșită afară în lungime ca de trei degete, totŭ în forma botului de câne. Atâtŭ mama câtŭ și copilulŭ suntŭ sĕnătoșĭ.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Iuliu st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învităm pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

NB. Prețurile acestea le-amŭ ficsatŭ spre a ușură abonanțilorŭ noștri din România plata abonamentului, fără a mai socoti agiulŭ.

Rugămŭ pe domnii abonențĭ, ca sĕ binevoiască a-și reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espedițiunea ḑiarului.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Cursulu pieței Brașovŭ

din 8 Iuliu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.90	Vênd.	8.94
Argint românesc	»	8.80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.84	»	9.86
Lire turcescĭ	»	11.15	»	11.20
Imperialĭ	»	9.94	»	9.97
Galbenĭ	»	5.80	»	5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.50	,	125.
Discontulŭ	» . . .	7—10 % pe anŭ.		

Pentru o prăvăliă cu mărfurĭ mixte în Hațegŭ se caută unŭ învĕțăcelŭ. A se adresa la d-lŭ Bucurŭ Popovici, comerciantŭ în Hațegŭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

urciorașŭ. Descoperitorulŭ legei de gravitațiune a fostŭ și ca bărbatŭ micŭ de corpŭ, mai târḑiu totușĭ încâtva corpulentŭ. Renumitulŭ austronomŭ Kepler ḑice despre sine, că s'a născutŭ după 7 lunĭ; figura lui a rĕmasŭ totdéuna mică și slăbănógă, corpulŭ sĕu debilŭ și delicatŭ a fostŭ supusŭ la mai multe bóle. Botaniculŭ Linné era de mijlocŭ. Când s'a născutŭ Voltaire, rudeniile lui n'au cutezatŭ sĕ-lŭ ducă în biserică, de frică ca sĕ nu móră, ci l'au botezatŭ acasă; nouĕ lunĭ nu se scia că va trăí séu va murí, numai după aceea s'a mai întrămatŭ și a datŭ semne de viéță. Și ca bărbatŭ și omŭ bĕtrênŭ a fostŭ miculŭ, debilulŭ și ghebosulŭ lui corpŭ așa ḑicêndŭ numai o cójă subțire a spiritului sĕu strălucitorŭ. Rousseau ḑice despre sine, că s'a născutŭ slabŭ, bolnăviciosŭ, cu puține semne de viéță.

Și istoriculŭ englesŭ Gibbon, renumitulŭ economist naționalŭ Smith, poeții Boileau, Petrarca și Schiller, fisiologulŭ de Haller, Melanchton, artistulŭ Chopin, au fostŭ slabĭ și bolnăvicioșĭ când s'au născutŭ. Poetulŭ romanŭ Terențiu, care a muritŭ în etate de 26 de anĭ, »fuisse dicitur mediocri statura, gracili corpore, colore fusco« (Sueton). Horațiu, după ...sa lui, a fostŭ micŭ, dar robustŭ. (Epist. I. 20, 24 și I. 4, 15). Despre Milton ḑice biograful sĕu Alfred ...em: »Nu era mare de statură, ceva peste mărimea mijlocià.« După Moreau de Tours Pope, era nedesvoltatŭ poetulŭ Leopardi, a muritŭ de vreme. Michel Angelo a avutŭ în tinerețe o constituțiune delicată, mai târḑiu s'a făcutŭ corpulŭ sĕu mai puternicŭ. »Era slabŭ, dar avea vine puternice și era ososŭ; umerĭ largĭ, de statură însĕ micŭ« (Grimm). Componistulŭ Haydn era micŭ de statură, dar trunchiosŭ și ososŭ. Corpulŭ micŭ și slabŭ alŭ lui Mozart se mai desvoltă în anii din urmă; capulŭ era cam mare, mânile și piciórele micĭ. Beethoven nu era înaltŭ, dar avea mușchĭ puternicĭ. Unŭ pĕrŭ lungŭ și crețŭ acoperea capulŭ lui peste mĕsură de mare. Statura lui Schubert era de mijlocŭ; spinarea și umerii rotunḑĭ, brațele și pălmile cărnóse, degetele scurte. C. M. de Weber a fostŭ bolnăviciosŭ, slabŭ și micŭ de statură; mergea ca și cum ar schiopăta.

Că nu trebue sĕ fie toțĭ eroii de spiritŭ, toțĭ bărbații, carĭ s'au distinsŭ prin operile, creațiunile și faptele lorŭ, micĭ de statură, ne dovedescŭ Cesar, Carolŭ celŭ Mare, asemenea Wallenstein, Gust. Adolph, Vaschington și unŭ bărbatŭ de statŭ, mare la corpŭ și mare la spiritŭ, care trăiesce și aḑĭ. Cicero era sveltŭ, gâtulŭ sĕu lungŭ și subțire; o inflamațiune, ce o avea la piciorŭ, o ascundea cu toga. Filosofulŭ Zeno, întemeetorulŭ scólei stoice, era poreclitŭ pentru figura lui lungă și trasă »palița egiptênă.«

In epoca de înflorire a literaturei romane sta lângă micuțulŭ și grosulŭ Horațiu, lungulŭ Virgil. Ariost era bine crescutŭ și înaltŭ; fisionomia lui plină de espresiune; pĕrulŭ sĕu negru și crețŭ încăruntì de timpuriu. Umerii erau largĭ și ceva strîmbațĭ, ca de comună la cei ce se ocupă multŭ cu cetitulŭ. Figura frumósă și înaltă a lui Tasso era regulată, esteriorulŭ lui arĕta unŭ bărbatŭ însemnatŭ. Poeții marĭ germanĭ, Schiller și Goethe, precum se scie, nicĭ la corpŭ nu au fostŭ micĭ.

Componistulŭ Händel avea o figură mare și binefăcută. Schumann asemenea. Renumitulŭ virtuosŭ în violină Paganini era înălțișorŭ, trasŭ și slăbuțŭ. Fisionomia și întrégа lui ținută are espresiunea unei compătimirĭ profunde, mai că l'ai putea numí melancolia personificată. Prin mersulŭ sĕu târḑiu și clătinându-se, Paganini arĕta înălțimea spiritului sĕu, ḑice biografulŭ sĕu Schütz; și costumulŭ lui e fórte simplu și complimentele lui naintea publicului esprimă umilință. Unŭ pĕrŭ negru ca péna corbului cade în bucle pe spate, melancolica palliditate a feței lui gălbuie este totdéuna impunĕtóre. Elŭ mai are unŭ nasŭ mărișorŭ și o frunte lată, în tóte trăsurile feței se vede unŭ sufletŭ sdrobitŭ prin esperiențe durerióse și suferințe crude!

(Va urmă.)

——o——

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Iuliu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	99.85	Bonurĭ croato-slavone	102.—
Rentă de hârtiă 5%	92.60	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 –
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.80	Imprumutulŭ cu premiu ung.	117.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.50	Renta de hârtiă austriacă	82.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50	Renta de arg. austr.	83.45
Bonurĭ rurale ungare	102.50	Renta de aurŭ austr.	108 85
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.75	Losurile din 1860	139 50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.75	Acţiunile băncei austro-ungare	861.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75	Act. băncei de creditŭ ung.	289.25
Bonurĭ rurale transilvane	101.—	Act. băncei de creditŭ austr.	285.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.89
		Napoleon-d'orĭ	9.86
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.05
		Londra 10 Livres sterlinge	124.35

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Iuniu st. v. 1885.

	Cump.	vênd
Renta română (5%)	89	90
Renta rom. amort. (5%)	93¼	93¾
» convert. (6%)	88¾	89¾
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	102½
» „ „ (5%)	85	86
» » urban (7%)	98½	99
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	83	84
Banca naţională a României	1260	1270
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Naţională		
Aurŭ	9¼	10¼
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

(Nr. 2.)

AVISU.

Aducŭ la cunoscinţă On. publicŭ, că localulŭ meu de ceasornicăriă sĕ află acuma **Strada Căldărarilorŭ Nr. 496,** vis-a-vis de mĕcelăria D-lui M. Fleischer.

Mĕ recomândŭ totodată pentru orice reparaturĭ de ceasornice, carĭ le esecutŭ cu cunoscuta consciinţiositate.

Cu distinsă stimă

E. Mansberger, ceasornicarŭ.

20% Tóte preţurile scădute 20%
per comptantŭ.

Magazinŭ de încălţăminte

alŭ lui

Ioanŭ Sădădeanu

Fabricatŭ propriu şi străinŭ, solidŭ şi modernŭ. Recomandă on. publicŭ cu preţurĭ scădute tóte felurile de încălţaminte **fine** şi ordinare, pentru **bărbaţĭ, dame** şi **copii,** gata séu după mĕsure fabricate.

Ghete de bărbaţĭ dela v. a. fl. 3.60 cr. în susŭ.
Ghete de dame „ „ „ 3.— „ „ „
Pantofĭ şi ghete de copii dela 60 „ „ „
Pantofĭ de casă de piele, pîslă séu stofă brodate cu florĭ pentru bărbaţĭ şi dame dela v. a. fl. 1.30 cr. în susŭ.

Specialitate.

Cisme de copii în creţŭ de Karlsbad dela v. a. fl. 3.50 cr. în susŭ
» » fetiţe şi băieţi „ » » „ » » 4.50 „ » »
Şoşonĭ de postavŭ de pîslă şi cu Gumă englesescĭ. — Şoşonĭ cu talpe de pîslă lungĭ şi scurţĭ pentru voiagiorĭ. = Galocĭ de gumă englesŭ. — Sandale de gumă şi de pîslă pentru dame, bărbaţĭ şi copii cu preţurĭ eftine.
Cisme de copii ordinare dela v. a. fl. 2 în susŭ
„ » bărbaţĭ » » » » » 5½ » »
» „ femei » » » „ „ 4 » »

Comandele din afară se efectuéză după mĕsurile trimise promptŭ şi cele nepotrivite se iau îndĕrĕtŭ în schimbŭ.

20% Tóte preţurile scădute 20%

20% Tóte preţurile scădute 20%

20% Tóte preţurile scădute 20%

Comande din provincie (Nr. 27).

sĕ executĕ puncturaŭ

Pentru saisonulŭ de primăvară

Toalete

de promenade, de mirese

şi de casă

Mantale de plóie, Jaquete şi Mantile după cea mai nouă modă

se confecţionéză de grabă şi cu preţurĭ moderate

la

Kovásznai & Keresztesy

în salonulŭ lorŭ de confecţiunĭ de dame

Braşovŭ (piaţa mare.)

Mostre sĕ trimitŭ la cerere franco.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

ADMINISTRAŢIUNEA „GAZ. TRANS."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
(	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
(	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
(	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
(	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
(	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
(	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.0[illegible]	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.33	6.24	—
Cluşiu (	—	10 01	5.05	6.43	—
(	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
(	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	--	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3[illegible]
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
(	—	5.3	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
(	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4 25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 53
(	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok (	11.02	3.44	11 40
(	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3.37	7 53	5.55
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7 14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10 43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12 55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8.16	2.10	4.4[illegible]
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3 10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9 33	5.28
Baniţa	7.27	10.14	6.0[illegible]
Crivadia	8.06	10.54	6.45
Pui	8.50	11.37	7.25
Haţegŭ	9.31	12.17	8.02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.